

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»

ІХ ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО - ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА: ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА
ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ»

30 квітня 2025 року

Одеса

УДК 321(477)(063)

С91

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(№ 17 від 26 червня 2025 року)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Музиченко Г. В. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Долженков О. Ф. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Каменчук Т.О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Проноза І.І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса 30 квітня 2025 року. Одеса ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», центр соціально-політичних досліджень «POLITICUS», 2025. 253с.

УДК 321(477)(063)

С91

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2025

© Центр соціально-політичних досліджень «POLITICUS», 2025

27. **Малюта В. В., Швець С. Л. PR-СТРАТЕГІЇ ЯК ЗАСОБИ ВПЛИВУ НА СУСПІЛЬНУ ДУМКУ** 136
28. **Мужеляк Ю. МОВНІ ЗАСОБИ МАНПУЛЯЦІЇ У ПУБЛІЧНОМ ДИСКУРСІ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ** 139
29. **Наумкіна С. М. МОДЕЛЬ «ВІЙСЬКОВОЇ ЕКОНОМІКИ» ТА ЇЇ ТРАНСФОРМАЦІЯ У «ЕКОНОМІКУ ВІДНОВЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ** 142
30. **Наумкіна С. М., Долгов М. О. ДЕСТРУКТИВНІ ТА КОНСТРУКТИВНІ ВИМІРИ КРИЗОВИХ ЯВИЩ У ПОЛИТИЦІ** 149
31. **Наумкіна С. М., Левінець М. Ю. РОЛЬ МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ФОРМУВАННІ ГРОМАДСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ** 155
32. **Наумкіна С. М., Попазогло А. С. ВІДБУДОВА УКРАЇНИ: ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ТА ФІНАНСОВИ ПЕРСПЕКТИВИ** 160
33. **Петраков М. О. МЕМОРІАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ: СТРАТЕГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ПАМ'ЯТІ ДЛЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ** 165
34. **Полуяктова О. В. ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ** 171
35. **Присяжний А. М. Проноза І. І. ПОЛІТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У МЕХАНІЗМАХ СТАБІЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ** 173
36. **Приходько С. М. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ: МОЖЛИВОСТІ, РИЗИКИ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД** 177
37. **Проноза І. І., Скоробогатов А. В. СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ УКРАЇНИ ЯК ІНСТРУМЕНТ КОНТРОПРОПАГАНДИ ТА ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО МІЖНАРОДНОГО ІМІДЖУ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ АГРЕСІЇ** 182
38. **Ростецька С. І. КОМПОНЕНТИ І МАРКЕРИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ** 187
39. **Руцький С. В. КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПЕРЕВАГИ ЯК ОСНОВИ МЕРЕЖЕВОЇ ВІЙНИ ЮРИДИЧНИЙ АНТРОПОЦЕНТРИЗМ ЯК ФІЛОСОФІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА** 191
40. **Скриль С. А. ЮРИДИЧНИЙ АНТРОПОЦЕНТРИЗМ ЯК ФІЛОСОФІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА** 197

КОМПОНЕНТИ І МАРКЕРИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

*Ростецька Світлана Іванівна,
д. політ. н., доцент,
доцент кафедри політичних наук і права
соціально-гуманітарного факультету
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса*

Регіональна ідентичність має схожі риси із іншими видами ідентичностей, такими як національна, етнічна, культурна. Вона також опирається багато в чому на соціальні міфи про особливі якості місцеперебування, її вираженість багато в чому залежить від наявності та підтримки колективної пам'яті, цінностей та норм, що склалися в певному територіальному просторі.

Регіональна ідентичність перебуває в складних відносинах з ідентичностями іншого роду. Є вагомі підстави вважати, що це відносини конкуренції, а часто і антагонізму. Чим сильніше ідентичність національна, етнічна, тим слабкіша регіональна.

Таким чином, простежується взаємозв'язок між національною ідентичністю (як політико-державного та ідеологічного утворення) і регіональною, що сконструйована на основі територіальної спільності полікультурного феномену).

Основою регіональної ідентичності можна визначити саме природну потребу індивідів володіти своїм простором, мати власну географічну ділянку. Спільність проживання сприяє породженню в людях суміжних рис, що вирізняють їх від сусідів, і уявлення про це є підґрунтям для створення нової спільності. Можна спрогнозувати, що в майбутньому, саме регіональна ідентичність буде ще більш актуалізованою і потенційно може стати фактором потужного впливу на суспільне життя, за умови,

коли відповідне її ядро буде піддано тиску, а цілісність зазнає загрози. Таким чином, латентне існування регіональної ідентичності може швидко змінитися активною фазою під дією політичних, історичних, економічних або інших обставин, і відповідно може ці процеси можуть поляризувати суспільства і дестабілізувати державу [1]. Але, в той же час, регіональна ідентичність, може мати одну дуже важливу і глибоко позитивну властивість – це здатність об'єднувати людей різних рас, професій, станів, рівнів освіти, ламати або знижувати бар'єри між цими групами, такий позитивний досвід дозволяє розчиняти міжгрупові протиріччя, породжені недовірою, відчуженістю або ворожістю, тому є сенс культивувати регіональну ідентичність на національному та загальнокультурному рівні.

Регіональна ідентичність включає когнітивний, ціннісний, емоційний і регулятивний компоненти, як канали конструювання та функціонування. Слід зазначити, що регіональна ідентичність має наступні характеристики, що вирізняють її від інших типів ідентичності: регіональну ідентичність можна змінити, що наближує її з професійною ідентичністю, наприклад, але відрізняє від етнічної та расової. Втрата однієї регіональної ідентичності та набуття нової займає термін, який можна порівняти з життям покоління. Більш того, інколи саме в діаспорі, на новому місці проживання найсильніше проявляє себе початкова, природжена регіональна ідентичність. Саме в контактах з «чужинцями» її володар з особливою гостротою відчуває її присутність у своїй ментальності, саме серед нових територіальних сусідів вона набуває особливої цінності як засіб відшукування союзників, саме тут вона нагадує про себе особливо часто. Регіональна ідентичність далеко не завжди означає солідарність її володарів один з одним. Подібно до того, як власники однаковою професійної ідентичності можуть сприймати один одного як суперників за місце роботи, а не тільки як союзників у боротьбі за авторитет і цінність своєї професії, «земляки» теж можуть відчувати

одне до одного широку гаму почуттів, а не тільки бажання солідаризуватися в своєму соціальному поведінці.

Регіональну ідентичність не можна зводити до пошуку окремих особливостей регіону (в історичній чи інших сферах вони знаходяться досить легко). Для існування регіональної ідентичності необхідна наявність опонента, проти якого вона спрямована (політично, культурно і т. д.). Відсутність опонента виключає можливість існування регіональної ідентичності, так як нікому себе протиставити для виконання класичної схеми «ми – вони», «свій – чужий».

Маркерами сильної регіональної ідентичності можуть слугувати, по-перше, становлення і зміцнення регіональних лідерів, котрі намагаються відстояти регіональні інтереси; функціонування регіональних партій, місцевих ЗМІ. По-друге, наявність значної групи людей, у яких переважає самоідентифікація з регіональним політичним співтовариством. По-третє, потужним ідентифікаційним потенціалом є розробка іміджу території, актуалізація історичної пам'яті та символічної політики [2].

Історична політика орієнтується, в першу чергу, на реалізацію основних функцій історичної пам'яті, а саме: ідентифікаційної, зміст якої полягає в усвідомленні минулого своєї нації, відділення «своїх» від «чужих»), легітимістської, просвітницької, соціалізуючої, об'єднуючої (справжнє і минулі покоління), і звичайно – патріотичної, яка полягає у формуванні переконань, що національний інтерес стоїть вище особистого, а загальне благо є найважливішим).

Наразі слід констатувати, що історична політика стала вагомим чинником суспільного і політичного життя пострадянських держав, вона здійснює суттєвий вплив на формування національної та регіональної ідентичності, здатна до інтеграції в громадянську освіту, в систему національних інтересів і національної безпеки країни, а також у міжнародні відносини та світову політику.

Гострим питанням є поділ понять ідентичності та колективної пам'яті. Пам'ять є основою єдності регіональної спільноти. Відродження серйозної регіональної історії та оскарження існуючих національних інтерпретацій минулого стає інструментом, який спрямовує регіональне суспільство до свого майбутнього. Колективна пам'ять є основою ідентичності. Колективну пам'ять слід розуміти як результат діяльності окремих осіб (або груп індивідів), об'єднаних для того, щоб поділитися спогадами про конкретні події минулого. Необхідно відзначити, що колективна пам'ять формується й форматується під впливом темпоральної складової нашого життя.

Міфи, які разом із символами є найважливішими регіональними маркерами, стають механізмом інтерпретації пам'яті та її спотворення. Водночас вони є кордоном і способом закріплення регіональної ідентичності.

Наразі простежується конструювання національної та регіональної міфології, який можна визначити як процес міфологізації історії, тобто у процесі формування державності надаються риси винятковості саме національному характеру, з метою трансформації народу (етносів) в націю на основі лінійності і абсолютизації в історії «етносу-народу-нації» [3].

Кожен з регіонів являє собою особливий варіант конструювання своєї унікальності, ґрунтуючись на географічному положенні, культурному чи історичному наслідній, особливий менталітет. Дослідження процесу формування регіональної міфології дає підставу стверджувати тезу про значущість регіональних міфологем для легітимації влади, позиціонування регіону як для внутрішнього, так і для зовнішнього простору, створення його унікального бренду, потужного регулюючого і мобілізаційного елемента в житті суспільства, здатного об'єднати регіональне співтовариство в якусь локальну спільність і тим самим посилити власні позиції у відношенні до інших регіонів та центральної влади.

Список використаних джерел:

1. Raagmaa G. *Regional identity and Social Capital in Regional Economic Development and Planning. European Planning Studies. 2002. Vol.10. № 1. P. 3-12.*
2. Owen D. *Future Identities: Changing identities in the UK – the next 10 years. University of Warwick, UK. 2013. URL: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/275781/13-520-national-identities-change-as-ethniccomposition-changes.pdf*
3. Руденко Ю. *Консолідаційна модель національної ідентичності: від теорії суверенітету до теорії політичної модернізації: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2020. 364 с/*

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПЕРЕВАГИ ЯК ОСНОВИ МЕРЕЖЕВОЇ ВІЙНИ

*Руцький Сергій Васильович,
аспірант кафедри політичних наук і права
соціально-гуманітарного факультету
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса*

Сучасний геополітичний ландшафт детермінується експоненційним зростанням інформаційних технологій, що спричиняє фундаментальні зрушення в парадигмі військових конфліктів. Інформація трансформується з об'єкта впливу на критично важливий інструмент досягнення стратегічних цілей, вимагаючи реконцептуалізації традиційних підходів до ведення війни. Ці тези пропонують аналітичне дослідження концепції інформаційної переваги в контексті мережевої війни, ретельно розглядаючи її ключові атрибути, основоположні принципи та багатогранну роль у сучасних військових операціях.